

**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ**

ΔΙΑΔΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Μετά ταῦτα δὴ, εἶπον, ἀπείκασον τοιούτῳ πάθει τὴν ἡμετέραν φύσιν παιδείας τε πέρι καὶ ἀπαιδευσίας. Ἴδέ γάρ ἀνθρώπους οἷον ἐν καταγείῳ οἰκῆσει σπηλαιώδει, ἀναπεπταμένην πρὸς τὸ φῶς τὴν εἴσοδον ἐχούση μακρὰν παρὰ πᾶν τὸ σπήλαιον, ἐν ταύτῃ ἐκ παίδων ὄντας ἐν δεσμοῖς καὶ τὰ σκέλη καὶ τοὺς αὐχένας, ὥστε μένειν τε αὐτοὺς εἰς τε τὸ πρόσθεν μόνον ὄρᾶν, κύκλῳ δέ τὰς κεφαλὰς ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ ἀδυνάτους περιάγειν, φῶς δέ αὐτοῖς πυρὸς ἄνωθεν καὶ πόρρωθεν καόμενον ὄπισθεν αὐτῶν, μεταξὺ δέ τοῦ πυρὸς καὶ τῶν δεσμοτῶν ἐπάνω ὁδόν, παρ' ἣν ἰδέ τειχίον, παρωκοδομημένον, ὥσπερ τοῖς θαυματοποιοῖς πρὸ τῶν ἀνθρώπων πρόκειται τὰ παραφράγματα, ὑπὲρ ὧν τὰ θαύματα δεικνύασιν.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑ 514A-515A

Τί δέ; Τόδε οὐκ εἰκός, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἀνάγκη ἐκ τῶν προειρημένων, μήτε τοὺς ἀπαιδευτούς καὶ ἀληθείας ἀπείρους ἰκανῶς ἂν ποτε πόλιν ἐπιτροπεῦσαι, μήτε τοὺς ἐν παιδείᾳ ἐωμένους διατρίβειν διὰ τέλους, τοὺς μὲν ὅτι σκοπὸν ἐν τῷ βίῳ οὐκ ἔχουσιν ἓνα, οὗ στοχαζομένους δεῖ ἅπαντα πράττειν ἃ ἂν πράττωσιν ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ τοὺς δὲ ὅτι ἐκόντες εἶναι οὐ πράξουσιν, ἡγούμενοι ἐν μακάρων νήσοις ζῶντες ἔτι ἀπωκίσθαι;

Ἀληθῆ, ἔφη.

Ἡμέτερον δὴ ἔργον, ἦν δ' ἐγώ, τῶν οἰκιστῶν τὰς τε βελτίστας φύσεις ἀναγκάσαι ἀφικέσθαι πρὸς τὸ μάθημα ὃ ἐν τῷ πρόσθεν ἔφαμεν εἶναι μέγιστον, ἰδεῖν τε τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀναβῆναι ἐκείνην τὴν ἀνάβασιν, καὶ ἐπειδὴ ἀναβάντες ἰκανῶς ἴδωσι, μὴ ἐπιτρέπειν αὐτοῖς ὃ νῦν ἐπιτρέπεται.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑ 519B-519D

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε το παρακάτω απόσπασμα: «Τί δέ;.....ἐπιτρέπεται.»
ΜΟΝΑΔΕΣ 10
2. Με ποια φράση του α' αποσπάσματος δηλώνεται το θέμα της ενότητας και πώς σχετίζεται με το κεντρικό θέμα της Πολιτείας;
ΜΟΝΑΔΕΣ 10
3. Ποιες δύο κατηγορίες ανθρώπων αποκλείονται από τη διοίκηση της Πολιτείας ; Γιατί;
ΜΟΝΑΔΕΣ 10
4. Ποια έννοια έχει η λέξη «ἀγαθόν» στη φιλοσοφία του Πλάτωνα και με ποιους όρους του κειμένου χαρακτηρίζει την πορεία και την προσέγγισή του; Τι αποκαλύπτουν για τη φύση του «ἀγαθοῦ»;
ΜΟΝΑΔΕΣ 10
5. Ποιοι ορισμοί δίνονται στην Πολιτεία για τη δικαιοσύνη από ποιους και ποιος ο τελικός ορισμός του Σωκράτη;
ΜΟΝΑΔΕΣ 10

6. Να βρείτε με ποιες λέξεις του β' αποσπάσματος έχουν ετυμολογική συγγένεια οι παρακάτω: ανδρείκελο, λαθρεμπόριο, ντροπή, άσχετος, αφηγητής, ζωγράφος, ραδιόφωνο, ίχνος, πείνα, πρόβατο.

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

ΑΙΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἴσως τινὲς ὑμῶν θαυμάζουσιν, ὅτι τὸν ἄλλον χρόνον ἐμμεμενηκῶς τοῖς τῆς πόλεως νομίμοις, ὡς οὐκ οἶδ' εἶ τις ἄλλος τῶν ἡλικιωτῶν, τοσαύτην πεποιήμαι τὴν μεταβολήν, ὥστε περὶ ὧν ὀκνοῦσιν οἱ πρεσβύτεροι λέγειν, περὶ τούτων νεώτερος ὧν παρελήλυθα συμβουλευσῶν. Ἐγὼ δ' εἰ μὲν τις τῶν εἰθισμένων ἐν ὑμῖν ἀγορεύειν ἀξίως ἦν τῆς πόλεως εἰρηκῶς, πολλὴν ἄν ἡσυχίαν ἦγον· νῦν δ' ὄρων τοὺς μὲν συναγορεύοντας οἷς οἱ πολέμιοι προστάττουσι, τοὺς δ' οὐκ ἐρρωμένως ἐναντιουμένους, τοὺς δὲ παντάπασιν ἀποσεσιωπηκότας, ἀνέστην ἀποφανόμενος, ἃ γινώσκω περὶ τούτων, αἰσχρὸν νομίσας, εἰ τὴν ἰδίαν τοῦ βίου τάξιν διαφυλάττων περιόψομαι τὴν πόλιν ἀνάξια ψηφισαμένην αὐτῆς.

Ἴσοκράτους Ἀρχίδαμος 1-2

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ἐμμένω τινί : μένω πιστός σε κάτι
ποιοῦμαι τὴν μεταβολήν : μεταβάλλομαι
ἡσυχίαν ἄγω : ησυχάζω, εἶμαι φιλήσυχος
ἀποφαίνομαι : λέω τη γνώμη μου
περιοράω - ὦ : ανέχομαι

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το κείμενο ΜΟΝΑΔΕΣ 20
2. ἐμμεμενηκῶς, ἀγορεύειν, ἐναντιουμένους, ἀποφανόμενος, ἀνάξια:
Να χαρακτηριστούν συντακτικά οι λέξεις ΜΟΝΑΔΕΣ 5
3. Να βρεθεί ο υποθετικός λόγος του κειμένου, να χαρακτηριστεί και να τραπεί στο είδος του προσδοκωμένου· στη συνέχεια να τραπεί στον πλάγιο λόγο, αφού εξαρτηθεί από τη φράση "Ἴσοκράτης ἔφη"
ΜΟΝΑΔΕΣ 5
4. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:
  - τῶν ἡλικιωτῶν : τὴν κλητικὴ τοῦ ενικοῦ αριθμοῦ.
  - τοσαύτην : τὴν ονομαστικὴ τοῦ πληθυντικοῦ αριθμοῦ στο αρσενικό γένος.
  - παρελήλυθα : τὸ β' ενικό πρόσωπο τῆς προστακτικῆς τοῦ ενεστώτα.
  - πολλήν : τὴν κλητικὴ τοῦ ενικοῦ αριθμοῦ στο αρσενικό γένος.
  - ἐρρωμένως : τὸν υπερθετικό βαθμό.
  - ἐναντιουμένους : τὸ β' πληθυντικό πρόσωπο τῆς προστακτικῆς τοῦ ἰδίου χρόνου.
  - ἀνέστην : τὸ γ' ενικό πρόσωπο τῆς ευκτικῆς τοῦ ενεστώτα στὴν ἴδια φωνή.
  - νομίσας : τὴ δοτικὴ τοῦ πληθυντικοῦ αριθμοῦ στο θηλυκό γένος.
  - τάξιν : τὴ δοτικὴ τοῦ ενικοῦ αριθμοῦ.

-περιόψομαι : το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του αορίστου β' της ίδιας φωνής.

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

**ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΠΑΓΟΥΝΗΣ Α.- ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ Σ.- ΜΩΥΣΙΑΔΟΥ Ι.-
ΠΑΤΣΙΑΣ Β.-ΠΟΡΓΙΑΛΙΔΟΥ Α.-ΤΣΙΑΒΟΥ Β.-ΒΑΙΝΑ Ζ.-ΚΩΤΙΤΣΑ Κ.-
ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ Ζ.**